

НАЦІОНАЛЬНЕ
АГЕНТСТВО
ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

UQAF-2024: Зразкові практики

аналітичний огляд

Київ
2025

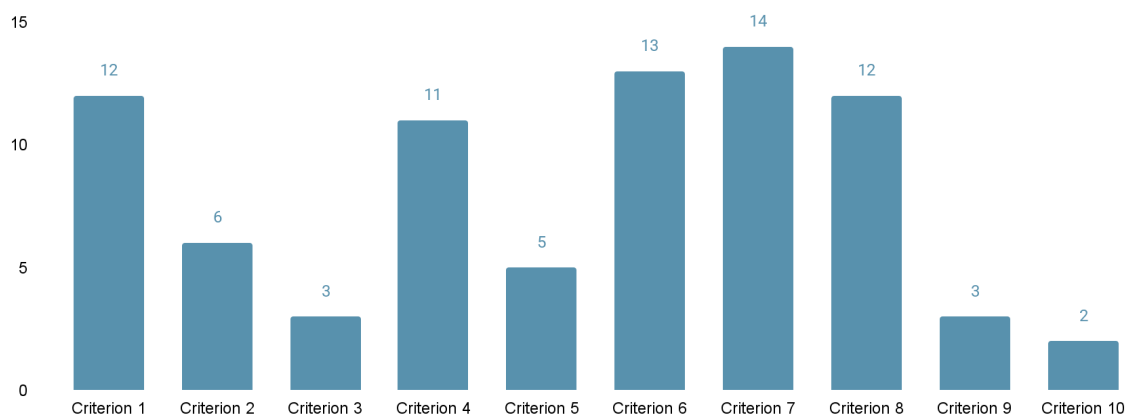
Перелік умовних скорочень

- ДТЕУ** – ОП “Економіка” третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, Державний торговельно-економічний університет
- ДУЖП** – ОП “Публічне управління та адміністрування” другого (магістерського) рівня вищої освіти, Державний університет “Житомирська політехніка”
- КНЕУ1** – ОП “Менеджмент персоналу” другого (магістерського) рівня вищої освіти, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
- КНЕУ2** – ОП “Диджитал-облік” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
- КНУ** – ОП “Економічна та соціальна географія” другого (магістерського) рівня вищої освіти, Київський національний університет імені Тараса Шевченка
- КП** – ОП “Врегулювання конфліктів та медіація” другого (магістерського) рівня вищої освіти, Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського
- КСУ** – ОП “Логопедія” другого (магістерського) рівня вищої освіти, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
- ЛТЕУ** – ОП “Медичний та оздоровчий туризм” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Львівський торговельно-економічний університет
- КрНУ1** – ОП “Електромеханічні системи автоматизації та електропривод” другого (магістерського) рівня вищої освіти, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
- КрНУ2** – ОП “Електронні машинні апарати” другого (магістерського) рівня вищої освіти, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
- НМУ** – ОП “Громадське здоров’я” другого (магістерського) рівня вищої освіти, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
- НУБіП** – ОП “Ветеринарна медицина” другого (магістерського) рівня вищої освіти, Національний університет біоресурсів і природокористування
- НФаУ1** – ОП “Технології фармацевтичних препаратів” другого (магістерського) рівня вищої освіти, Національний фармацевтичний університет
- НФаУ2** – ОП “Фармація” другого (магістерського) рівня вищої освіти, Національний фармацевтичний університет
- УАД** – ОП “Видавництво та поліграфія” третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, Українська академія друкарства (Інститут поліграфії та медійних технологій НУ «Львівська політехніка»)

На UQAF-2024 було представлено 15 освітніх програм 12 ЗВО України, щодо яких за результатами акредитаційної експертизи було прийнято рішення про акредитацію з визначенням “Зразкова”. Більшість з представлених освітніх програм реалізуються на другому (магістерському) рівні вищої освіти (11 ОП), по 2 ОП – на першому (бакалаврському) та третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Це освітні програми за спеціальностями: 016 Спеціальна освіта, 051 Економіка, 054 Соціологія, 071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент, 106 Географія, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка (2 ОП), 186 Видавництво та поліграфія, 211 Ветеринарна медицина, 226 Фармація, промислова фармація (2 ОП), 229 Громадське здоров’я, 242 Туризм, 281 Публічне управління та адміністрування.

Щодо згаданих освітніх програм найчастіше зразкову відповідність було визначено за критеріями: 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси (14 освітніх програм), 6. Людські ресурси (13 освітніх програм), 1. Структура та зміст освітньої програми (12 освітніх програм) та 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми (12 освітніх програм). Крім того, для обох освітніх програм третього (освітньо-наукового) рівня зразкову відповідність було визначено за критерієм 10. Навчання через дослідження (див. рисунок 1).

Criteria for which exemplary compliance was determined

Освітні програми реалізуються в наступних ЗВО: Державний торговельно-економічний університет, Державний університет “Житомирська політехніка”, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (2 ОП), Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Львівський торговельно-економічний університет, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського (2 ОП), Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, Національний університет біоресурсів і природокористування, Національний фармацевтичний університет (2 ОП), Українська академія друкарства (реорганізовано в Інститут поліграфії та медійних технологій НУ

«Львівська політехніка»).

У цьому огляді ми проаналізували зразкові практики, визначені за результатами акредитації в освітніх програмах, представлених на UQAF-2024, відповідно до Критеріїв оцінювання якості освітніх програм, визначених у Положенні про акредитацію (2019).

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Кращі практики за Критерієм 1 передусім було визначено стосуються урахування у меті та програмних результатах навчання освітніх програм світових тенденцій розвитку науки й відповідної спеціальності (КНЕУ2, КрНУ2, НМУ, НУБіП, НФаУ2) та сучасних потреб ринку праці (КНЕУ2, КСУ, ЛТЕУ, УАД), розроблення освітніх програм у безпосередній взаємодії із зовнішніми стейкхолдерами (КНУ, КП, КрНУ1, КрНУ2, НФаУ1).

Зокрема, урахування світових тенденцій розвитку спеціальності здійснювалось шляхом адаптації ОП до Міжнародного Стандарту підготовки фармацевтів, визначених Всесвітньою асоціацією фармацевтів (НФаУ2); розроблення ОП на основі сучасних світових стратегій формування кадрів для системи громадського здоров'я, викладених у документах ВООЗ, ЄРБ ВООЗ та рекомендацій Європейської асоціації шкіл громадського здоров'я (ASPHER) (НМУ); урахування під час формування програмних результатів навчання спільної програми «Єдиного здоров'я» Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин, Продовольчої та сільськогосподарської організації Об'єднаних Націй (НУБіП); врахування у формуванні змістового наповнення ОП Єдиної навчальної програми з бухгалтерського обліку для університетів, рекомендованої Світовим банком (КНЕУ2). Простежуємо приклад, коли, власне, акредитована освітня програма (НФаУ2) **заклала тенденції розвитку спеціальності в Україні** і стала основою для розроблення стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю, а також професійного стандарту. Зразковими також визнані практики визнання ОП на міжнародному рівні, зокрема акредитація професійними організаціями міжнародного рівня АССА та СІМА (КНЕУ2), високі показники ОП у міжнародному рейтингу магістерських та програм МВА за напрямом «Лідерство», який складається на основі відгуків випускників, рекрутерів та рівня заробітної плати випускників (КНЕУ1).

Низка освітніх програм орієнтовані на специфічний сегмент ринку праці: одна з перших в Україні ОП, спрямована на підготовку фахівців з позицій нейрологопедичного підходу (КСУ), перша в Україні ОП з акцентом на диджитал-облік (КНЕУ2), підготовка фахівців з медичного та оздоровчого туризму (ЛТЕУ), видавництва та поліграфії (УАД). Урахування освітньою програмою запитів суспільства та регіону, зокрема, здійснювалось під час розроблення ОП у **безпосередній взаємодії із зовнішніми стейкхолдерами** – провідними науковими

установами галузі, напр., Інститутом географії НАН України (КНУ), підприємствами-лідерами галузі (КрНУ1, КрНУ2, НФаУ1), створення ОП на запит Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України за підтримки посольств Великобританії та Швейцарії в результаті конкурсного відбору пропозицій від університетів (КПІ).

Отже, ідентифіковані кращі практики проектування освітніх програм передусім стосуються урахування світових тенденцій розвитку галузі та взаємодії із зовнішніми стейкхолдерами. Такі приклади ілюструють ефективну практичну реалізацію вимог стандартів 1.2 та 1.9 ESG 2015.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

За Критерієм 2 було ідентифіковано наступні зразкові практики:

- розширення можливостей для **формування індивідуальної освітньої траєкторії** шляхом створення в межах проекту “Забезпечення академічної свободи та інклюзії шляхом цифровізації” (у партнерстві з іншими ЗВО та науковими установами) для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти цифрової платформи, де розміщено дисципліни вільного вибору (ДТЕУ);
- кореляція **змісту освітніх компонентів** із науковими розробками та винаходами здобувачів ОП та їхніх наукових керівників, які успішно впроваджуються на поліграфічних фірмах України та Польщі (УАД), рецензування робочих програм освітніх компонентів роботодавцями (КНЕУ1), розроблення авторських тренінгових курсів у співпраці з роботодавцями та провідними фахівцями галузі, напр., вибіркового тренінг-курсу «ІТ-рекрутинг», розроблений директором рекрутингового агентства “DOPOMOGA UKRAINE” (КНЕУ1);
- створення Експертно-консультаційного центру з розвитку громад і територій КНУ імені Тараса Шевченка як додаткової платформи для **набуття фахових компетентностей та soft skills**, взаємодія та участь у сесіях територіальних громад, в тому числі публічне представлення розроблених студентами проєктів (КНУ);
- **практикоорієнтованість змісту освітніх компонентів** (КНУ, КСУ, НФУ1, УАД), зокрема проходження практичної підготовки на підприємствах-лідерах галузі (НФУ1), проведення досліджень аспірантів на основі укладених договорів про співпрацю на базі закордонних ЗВО та підприємств (УАД);
- **реалізація дуальної форми навчання**, що дає унікальну можливість набуття практичних навичок, вивчення систем автоматичного керування та електроприводів на обладнанні реальних виробництв (КрНУ1).

Отже, ідентифіковані кращі практики забезпечення змістового наповнення освітніх програм передусім пов’язані з їхньою практикоорієнтованістю, залученням роботодавців до розроблення, рецензування та реалізації освітніх компонентів Зв’язок

змісту освітніх програм з потребами ринку праці та суспільства корелюють зі стандартами 1.2 та 1.9 ESG 2015.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

За Критерієм 3 як зразкову практику визначено, наприклад, врахування у правилах прийому та вимогах до вступників особливостей освітньої програми, що сфокусовані на формуванні у здобувачів дискурсивного нейрологопедичного мислення, зокрема вирішення практичного кейсу під час вступного фахового випробування (КСУ). Згадана практика ілюструє зразкове виконання рекомендацій у межах стандарту 1.4 ESG 2015.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

За Критерієм 4 було ідентифіковано наступні зразкові практики:

- **використання інноваційних форм та методів навчання та викладання**, зокрема: конференцій, телемостів та факультативів з фахівцями галузі (ДТЕУ, КНЕУ2, КрНУ1, НФаУ2), унормування мінімального обсягу інтерактивних методів навчання і викладання – не менше 20% кожного ОК (ДТЕУ), застосування кейсового методу під час вивчення клінічних дисциплін та власна база клінічних кейсів (НУБіП);
- **оновлення змісту освітніх компонентів** на основі сучасних досягнень галузі через залучення викладачів-експертів та співпрацю з професійними організаціями (Адміністрації Президента України, Рахунковою палатою України, Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України) (КНЕУ2); **розроблення спільно з фахівцями галузі освітніх компонентів у формі тренінг-курсів**, наприклад “HR-аналітика”, “Проектний менеджмент”, “Реінженіринг бізнес-процесів менеджменту персоналу” (КНЕУ1);
- **інтернаціоналізація діяльності**, передусім реалізована через проведення окремих практичних онлайн-занять синхронно з закордонним університетом (українські і німецькі студенти виконують спільне завдання, і потім спільно його обговорюють в онлайн -режимі) (КНЕУ1), врахування результатів участі викладачів у програмах академічної мобільності під час оновлення змісту дисциплін (КНУ, НУБіП, КНЕУ2, НФаУ1, КрНУ1), активну участь здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності, підготовку кваліфікаційних робіт під час академічної мобільності, використовуючи досвід і ресурси закордонних ЗВО (ДУЖП, НФаУ1, КрНУ1);
- **поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітніх програм** передусім через взаємодію освіти, науки та бізнесу в освітньому процесі. Зокрема, зауважено на ефективності створення на базі ЗВО навчально-наукових центрів: проведення економічних експериментів із залученням бізнес-менторів на базі віртуальної торговельної мережі Навчально-Наукового Центру бізнессимуляції (ДТЕУ); активна робота Стартап-школи НУБіП України (НУБіП) та Науково-дослідної лабораторії InDeSchool (ЛТЕУ).

У контексті поєднання навчання та досліджень також особливої уваги заслуговують дослідницькі проекти, до яких залучено здобувачів і які мають практичну реалізацію, зокрема, сприяють розвитку місцевих громад, наприклад:

- у рамках реалізації проєкту ЄС: Tempus запроваджено роботу центрів, які надають консультації підприємцям початківцям з метою розширення можливостей зайнятості для здобувачів та забезпечення формування якісних сучасних дослідницьких компетенцій (КНЕУ1);
- у межах реалізації прикладного проєкту у співпраці з територіальними громадами створено ГІС-портал «Ясіня туристична», студенти ОП долучені до розроблення Концепції інтегрованого розвитку Петрівської СТГ, у колаборації зі студентами факультету комп'ютерних наук та кібернетики студенти долучилися до реалізації соціального проєкту з розроблення додатка для мешканців міст, здобувачі долучені до дослідницького проєкту «Посилення спроможності громад для відбудови через пілотування їхньої взаємодії з університетами» за підтримки Міжнародного фонду Відродження (КНУ);
- студенти долучені до ініціативи «EU4Business» з програмою «STAREP», спрямованої на зміцнення аудиту та звітності у країнах Східного партнерства (КНЕУ2).

Виокремлено також практики залучення здобувачів до реалізації наукових та освітніх проєктів, що фінансуються з державного бюджету та закордонними організаціями (КНЕУ1, КНУ), науково-дослідних робіт молодих вчених (ДУЖП), підготовки спільних публікацій викладачів та студентів у фахових (КрНУ1), індексованих у міжнародних наукометричних базах даних (КНУ, ДУЖП) журналах; організації всеукраїнських заходів для студентів, аспірантів та молодих вчених (КНУ, НФаУ1).

Як позитивні практики також ідентифіковані наступні: виконання студентами кваліфікаційних робіт відбувається у взаємодії з роботодавцями-партнерами (КНЕУ1, ЛТЕУ, НФаУ), на замовлення окремих департаментів Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України (КПІ), суттєва експериментальна частина студентських кваліфікаційних робіт (КрНУ2, НФаУ2), участь студентів у розробленні віртуальних лабораторних стендів, коли розроблене лабораторне обладнання використовується в освітньому процесі (КрНУ1). Як зразкову практику також виділено наявність міжнародного сертифіката про акредитацію від Вищої ради з питань оцінки науково-дослідницької роботи і вищої освіти (Франція), що є підтвердженням відповідності змісту програми сучасним європейським вимогам (ДТЕУ).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Серед зразкових практик за Критерієм 5 представлено, зокрема, заходи з популяризації академічної доброчесності шляхом реалізації міжнародних проєктів «Ініціатива

академічної доброчесності та якості освіти», «Антикорупційний комплаєнс у вищій освіті: закордонний досвід і національна практика» (КНЕУ2).

Критерій 6. Людські ресурси

Щодо практично усіх представлених освітніх програм експертами було зауважено на **потужному кадровому забезпеченні освітніх компонентів**, значних наукових здобутках викладачів, їхній високій публікаційній активності, діяльності наукових шкіл (ДТЕУ, ДУЖП, КНЕУ1, КНЕУ2, КНУ, КПІ, КСУ, ЛТЕУ, КрНУ1, КрНУ2, НМУ, НУБіП, НФаУ1, НФаУ2, УАД). Зокрема, як зразкове виокремлене системне та цілеспрямоване залучення викладачів з унікальним досвідом на рівні національної політики у відповідній галузі (ДТЕУ), так фахівців з міжнародною експертизою (НУБіП), викладачів-іноземців (ДТЕУ, УАД).

У контексті **відбору викладачів** як зразкову практику відзначено двоступеневу процедуру відбору викладачів для освітньої програми: перша – на рівні ЗВО, друга – на рівні кафедри та науково-методичної ради інституту. Другий рівень відбору дозволяє обрати викладача, що має публікації за конкретною дисципліною (КрНУ1, КрНУ2).

У контексті **професійного розвитку** експертними групами відзначено стратегічне планування в ЗВО професійного розвитку викладачів. Наприклад, у межах реалізації проекту Еразмус+ в ЗВО розроблена Стратегія удосконалення викладання КНЕУ ім. В. Гетьмана, яка ґрунтується на університетській рамці досконалості викладання, яку сформовано на основі місії, стратегічних цілей та цінностей (КНЕУ1, КНЕУ2).

Зразковістю характеризуються підходи ЗВО до безперервного професійного розвитку викладачів (КСУ, НФаУ1, ДТЕУ) через **власні системи підвищення кваліфікації**, зокрема: гнучку модульну систему підвищення кваліфікації, спрямовану на розвиток дидактичної, дослідницької, цифрової, лідерської компетентностей, коли зміст модулів адаптується під потреби викладача, проведення адаптаційних тренінгів для викладачів, які розпочинають професійну діяльність (КСУ); організацію в межах безперервного професійного розвитку викладачів таких заходів, як «Школа професійної майстерності викладача», «Школа методиста», циклу тренінгів «Супровід дистанційних курсів LMS Moodle», «Школа гаранта ВП», «Школа академічної обізнаності» (НФаУ1); реалізацію Інститутом вищої кваліфікації ДТЕУ та інноваційною Академією освітнього дизайну як обов'язкових для всіх викладачів програм базової підготовки, так і інноваційних сертифікатних програм «Braincrossfit: запуск креативного потенціалу», «Штучний інтелект в освіті: можливості, ризики, перспективи. Практичні кейси» тощо (ДТЕУ), реалізацію програм професійного розвитку у співпраці з іншими організаціями, наприклад, спільні програми Центру підвищення кваліфікації та професійної адаптації ЗВО та Університету менеджменту освіти, який належить Академії педагогічних наук (КрНУ1). Зразковою практикою забезпечення професійного розвитку викладачів як експертів галузі є програми у співпраці з українськими та зарубіжними організаціями

(ЛТЕУ, КНЕУ1, НФаУ1, УАД).

Серед зразкових практик залучення роботодавців до освітнього процесу виокремлено наступні:

- проведення практичних занять на базі ННВЛ КЦ «Ветмедсервіс», в НДГ Великоснітинське і Агростанція, виїзні заняття на сучасні підприємства і в клініки ветеринарії (НУБіП);
- залучення роботодавців як співавторів навчально-методичних матеріалів з професійно-орієнтованих дисциплін (ЛТЕУ);
- залучення до аудиторних занять на умовах сумісництва професіоналів-практиків, провідних фахівців у галузі (ДУЖП, КНЕУ1, НУБіП), значний досвід практичної роботи у штатних викладачів ЗВО, їхнє членство у професійних об'єднаннях та асоціаціях (КНЕУ2), спільне проведення занять разом з представниками компанії-розробника спеціалізованого програмного забезпечення (КНЕУ2), проведення гостьових лекцій, організації практик, консультації здобувачів ОП щодо випускних кваліфікаційних робіт, запровадження дуальної форми освіти (КрНУ1);
- укладення договорів про співпрацю з роботодавцями, у т. ч. з суб'єктами міжнародної діяльності, мета яких – залучення до підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ключових стейкхолдерів (УАД).

Отже, зразковість забезпечення освітньої програми фаховими викладачами передусім визначалася їхнім досвідом наукової, експертної та професійної діяльності, що є передумовою зміцнення зв'язків між освітою, дослідженнями та ринком праці, заохочує інновації у методах викладання та використання нових технологій, а також сприяє можливостям для професійного розвитку викладачів (стандарт 1.5 ESG 2015).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Зразкові практики забезпечення освітньої програми сучасним навчальним та науковим обладнанням (КНЕУ2, КНУ, КрНУ1, КрНУ2, КСУ, НМУ, НУБіП, НФаУ2, УАД), забезпечення для студентів та викладачів доступу до унікального дороговартісного професійного програмного забезпечення (ЛТЕУ, КНЕУ1, КНЕУ2, КНУ, КПП), зокрема:

- створення у взаємодії з роботодавцями лабораторій з контролю якості, з імунологічних досліджень, з фармацевтичної розробки, віварію, моделі аптеки (НФаУ2);
- облаштування в рамках співпраці з провідними компаніями «IT-Enterprise», «ISpro», «CaseWare» спеціалізованих комп'ютерних лабораторій, з ліцензійним програмним забезпеченням, постійна підтримка та оновлення ПЗ, консультування викладачів та студентів, участь у проведенні навчальних занять (КНЕУ2);
- ННЦ Банк крові тварин, Центр клітинних технологій у ветеринарній медицині,

Центр репродуктології тварин з банком сперми та ембріонів, ННВЛ Клінічний центр «Ветмедсервіс», шість унікальних сучасних науково-дослідних та навчальних лабораторій (НУБіП);

- наявність у лабораторій ЗВО атестату про акредитацію відповідно до вимог ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 (EN ISO/IEC 17025:2017, IDT; ISO/IEC 17025:2017, IDT) «Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій» (НМУ);
- функціонування на базі кафедри центрів практичної підготовки «Логотренажер», «Аутизм-Академія», Центру інклюзивної освіти, які забезпечені необхідним корекційно-розвитковим обладнанням, дидактичними матеріалами, відповідним програмним забезпеченням (КСУ)
- побудова лабораторних стендів за рахунок оновлення та модернізації енергетичних систем університету (КрНУ1), спонсорування регіональними стейкхолдерами, впровадженню в освітній процес наукових здобутків НПП та студентів кафедри (КрНУ2);
- заснування кафедрою Експертно-консультативного центру з розвитку громад та територій (КНУ);
- функціонування Навчально-наукового центру бізнес-симуляції у форматі віртуального торговельного підприємства як середовища для економічних експериментів у межах дисертаційних досліджень (ДТЕУ).

Серед зразкових практик виокремлено також диджиталізацію освітнього процесу (ДТЕУ, ДУЖП, КрНУ1), зокрема:

- хмарне розміщення цифрових ресурсів: доступ до бібліотечних ресурсів провідних західних університетів; повнотекстові бази журналів Forbs, Financial Times та інших; гарантія безперервності в умовах блекаутів (ДТЕУ);
- власний освітній портал, який успішно використовується для організації та управління різними освітніми процесами (ДУЖП);
- функціонування Цифрового кампусу та розвиненої системи електронного навчання з можливістю опрацювання навчального матеріалу в режимі офлайн (КСУ);
- Віртуальні лабораторні стенди використовуються в ході навчання за дистанційними технологіями та дозволяють поліпшити розуміння процесів, що відбуваються в реальних лабораторних установках (КрНУ1);
- створення міжуніверситетського віртуального кампусу як спільної платформи із ЗВО України, навчання в межах якого відбувається на засадах віртуальної внутрішньої мобільності (ДТЕУ).

Серед зразкових практик реалізації антикорупційних політик та процедур реагування на конфліктні ситуації виокремлено запровадження інституту освітнього омбудсмена (ЛТЕУ), участь ЗВО в проєкті "Прозорий університет", спрямованому на запобігання проявам корупції (ДУЖП).

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

З-поміж зразкових практик реалізації внутрішніх процедур забезпечення якості освіти у ЗВО підкреслено ефективність практики щорічного індексування якості освіти на факультетах та безпосередньо освітніх програмах (КП), здійснення на системній основі аудиту освітніх програм (КНЕУ1, КНЕУ2), щорічного локального моніторингу якості освітнього процесу на ОП, який реалізується на рівні кафедри (КНУ).

У контексті ефективного залучення роботодавців, випускників та інших зовнішніх стейкхолдерів до процедур періодичного перегляду та оновлення освітніх програм підкреслено функціонування Ради роботодавців (КСУ, НМУ, НУБіП, НФаУ1, НФаУ2), Ради випускників (КСУ), Рада стейкхолдерів за спеціальністю (КрНУ1, КрНУ2), Професійного дорадчого комітету із залученням представників роботодавців та випускників (КНЕУ1, КНЕУ2).

Серед зразкових практик також простежуємо супровід фаховими соціологами розроблення та проведення опитувань здобувачів, роботодавців і науково-педагогічних працівників, із ґрунтовним аналізом результатів (КНУ, КНЕУ1, КНЕУ2, КрНУ1, КрНУ2).

Як зразкові практики також виокремлено міжнародну акредитацію ОП у Вищій раді з питань оцінки науково-дослідницької роботи і вищої освіти (HCERES), Франція (ДТЕУ), а також сертифікацію системи управління якістю на відповідність вимогам міжнародних стандартів ISO 9001:2015 (система управління якістю), ISO 14001:2015 (система екологічного менеджменту) та ISO 50001:2018 (система енергетичного менеджменту) (НФаУ1, НФаУ2).

Також виокремлено зразкові практики професійного розвитку гарантів освітніх програм, наприклад постійно діючий тренінг «Акредитаційний коучинг», безкоштовний для гарантів, членів проєктних груп та інших викладачів ЗВО, що дозволяє реалізувати стандарти якості освітньої діяльності в ЗВО на системній основі (КНЕУ1, КНЕУ2), «Школа гаранта ОП» (НФаУ1, НФаУ2), тематичне навчання для гарантів освітніх програм (КНУ).

Критерій 9. Прозорість та публічність

У контексті оприлюднення інформації про освітню програму та освітню діяльність ЗВО ідентифіковано такі зразкові практики: розроблення єдиної інформаційної системи “Портал Житомирської політехніки” (ДУЖП), представлення інформації про освітню програму, адаптованої, зокрема, для іноземних здобувачів, не лише на сайті ЗВО та офіційній сторінці кафедри, у але й на Facebook, YouTube, Instagram, X, Тік-Ток тощо (КП); використання чат-боту для комунікації в режимі 24/7 з усіма учасниками освітнього процесу (ЛТЕУ).

Критерій 10. Навчання через дослідження

Щодо обох представлених освітніх програм третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти було визначено зразкову відповідність Критерію 10. Зокрема, визначено:

- можливості широкого вибору для поглибленого вивчення дисциплін, потрібних для реалізації обраної теми дисертаційного дослідження (ДТЕУ, УАД);
- інституційне закріплення вимоги щодо активного досвіду виконання науково-дослідної роботи науковими керівниками (ДТЕУ);
- діяльність дослідницьких центрів, які є командами вчених зі спільною та/або суміжною спеціалізацією, зокрема Навчально-наукового центру бізнес-симуляції, який забезпечує аспірантів інфраструктурою для віртуальних економічних експериментів (ДТЕУ);
- залучення здобувачів до проєктної діяльності, підготовки грантових заявок (ДТЕУ, УАД);
- забезпечення широких можливостей проведення досліджень, використовуючи ресурси закордонних ЗВО, через укладені угоди про співробітництво з закордонними університетами (ДТЕУ) та провідними підприємствами відповідної галузі (УАД).

Тож зразковість виконання вимог Критерію 10 передусім визначалася створенням у ЗВО умов формування наукової спільноти, максимально сприятливої для планування, реалізації та апробації наукових досліджень здобувачів вищої освіти.

Отже, представлені на UQAF-2024 зразкові практики реалізації освітніх програм передусім підкреслюють важливість та ефективність взаємодії ЗВО з роботодавцями, що забезпечує можливості створення сучасних програм, які не лише відповідають потребам ринку праці, але й задають тренди розвитку спеціальності. Це дозволяє забезпечувати актуальність змісту освітніх компонентів та освітньої програми загалом, використовувати інноваційні методи навчання та викладання, оновлювати матеріально-технічну базу ЗВО, надавати учасникам освітнього процесу доступ до найсучаснішого програмного забезпечення, а також залучати до викладання на освітній програмі провідних професіоналів-практиків у галузі.